

Za več električne energije iz območja Alp

Vodna energija: ekološki in družbeni stroški proizvodnje energije se morajo odsevati v ceni elektrike.

Nemčija želi vendarle izstopiti iz jedrske energije, prav tako Švica. V Italiji so ta vikend odločno glasovali proti, jedrske elektrarne pa želi zapreti tudi večina Francozov. Da bi tak preobrat v rabi energije dejansko uspel, potrebujemo predvsem družbene spremembe, vendar pa tudi več zelene elektrike. Se bodo Alpe iz vodnega zbiralnika spremenile v evropsko akumulacijsko jezero?

Švica, ki 39 odstotkov električne energije pridobiva iz jedrskih elektrarn, želi iz jedrske energije izstopiti postopoma. 57 odstotkov električne energije v Švici proizvedejo hidroelektrarne. V prihodnje naj bi se ta odstotni delež še povečal: več bo potrebno vložiti v povečanje proizvodnje in okrepiti gradnjo črpalnih akumulacijskih elektrarn, je prepričana vlada v Bernu. Kot med drugim izhaja iz študije, ki so jo opravili na ETH Lausanne ter zuriški in bernski univerzi, bo zaradi podnebnih sprememb v Švici v naslednjih desetletjih nastalo do 40 velikih ledeniških jezer in ta naj bi bila, pojasnjuje vodja študije Wilfried Haeberli, zelo zanimiva za akumuliranje nujno potrebne električne energije iz obnovljivih virov. Danes proizvedejo v Alpah več kot 90 odstotkov električne energije iz vodne energije, a tri četrtine elektrarn še vedno zagotavlja komajda štiri odstotke energije. Samo v Avstriji imajo 2600 malih hidroelektrarn - in zato le še deset odstotkov alpskih vodotokov, ki so ekološko neokrnjeni. Kar v tem trenutku potrebujemo, je preobrat v proizvodnji energije. "Obstoječe elektrarne je treba, seveda upoštevajoč ustrezne ekološke kriterije, posodobiti, s tem pa povečati njihovo učinkovitost," pojasnjuje Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International. "Predvsem moramo sami temeljito spremeniti naš način rabe energije in energijsko intenzivnega blaga in storitev." Evropski vodni zbiralnik potrebuje "energijsko vizijo za Alpe": ta bi morala spodbujati varčevanje z energijo in večjo učinkovitost ter opredeliti, kako graditi nove objekte za proizvodnjo obnovljivih virov energije, da ne bi obremenjevali narave in pokrajine.

Viri in več informacij na: www.nfp61.ch/E/projects/cluster-hydrology (en), www.sonntagszeitung.ch/home (de), www.actu-environnement.com/ae/news (fr), www.cipra.org/sl/alpmedia/dosjeji/15

Vsebina

[Za več električne energije iz območja Alp](#)

[Vizija energijske samozadostnosti](#)

[Tri tisoč ljudi zahteva prepoved helikopterskega smučanja v Dolomitih](#)

[Ruševca pod stresom](#)

[Stavite, da ...? Varčevanje z energijo je tako preprosta stvar!](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Vizija energijske samozadostnosti

Bovec/SI: kraj prireditve in cilj ekskurzije. S katerimi strategijami trajnostnega razvoja razpolaga mesto?

Alpe naj bi energijsko samozadostne postale do leta 2050. Kako to doseči, kaj energijski preobrat pomeni za družbo in gospodarstvo, na katere ovire lahko pri tem naletimo - vse to so vprašanja, na katera bo CIPRA iskala odgovore na letošnji strokovni konferenci z naslovom Alpe na poti k energetske trajnosti! Konferenca bo potekala od 15. do 17. septembra 2011 v Bovcu v Sloveniji. Več območij v Alpah želi postati neodvisnih od uvoza energije, jo torej učinkovito izkoriščati in svoje energetske potrebe pokrivati z domačimi obnovljivimi viri. Ta vizija pa se ne omejuje zgolj na proizvodnjo energije, temveč zahteva spremembo mišljenja tudi na področju prostorskega planiranja in prometa. Na konferenci bosta obravnavani tudi temi mobilnosti v prihodnosti in priložnosti, ki se za gospodarstvo odpirajo z energijskim preobratom. Udeleženci pa bodo iskali odgovore tudi na dve vprašanji: ali je gradnja novih objektov za proizvodnjo vodne in vetrne energije sploh združljiva z varstvom

narave ali pa je treba varovati podnebje za vsako ceno.

Med drugim bosta na konferenci sodelovala Peter Hennicke, nekdanji predsednik Wuppertalovega inštituta za podnebje, okolje in energijo, in članica Medvladnega foruma za podnebne spremembe (IPCC) Lučka Kajfež Bogataj. Poleg predavanj, okrogle mize in strokovnih ekskurzij bodo organizirane delavnice, na katerih bodo med drugim razpravljali o spreminjanju družbe zaradi energijskega preobrata.

Viri in nadaljne informacije: www.cipra.org/sl/sk2011, www.cipra.org/sl/cc.alps/rezultati/compacts, www.cipra.org/sl/presse/sporocilo-za-medije

Tri tisoč ljudi zahteva prepoved helikopterskega smučanja v Dolomitih

Da je helikoptersko smučanje nepotrebna dejavnost, so prepričani tudi v krovni organizaciji planinskih društev CAA.

Le nekaj dni je bilo potrebno, da se je več kot 3000 ljudi pridružilo zahtevi skupine turnih smučark in smučarjev za uvedbo prepovedi helikopterskega smučanja v Dolomitih. Ta dejavnost je v nasprotju z naravovarstvenimi določbami, ki veljajo za Unescovo svetovno dediščino. Kljub hrupu, ki ga povzročajo, in motenju prostoživečih živali tudi v italijanskih Alpah helikopterji vsako leto pripeljejo številne smučarje iz Piemonta prek doline Aosta na zasnežene dolomitske vrhove. Številni poskusi, da bi helikopterske lete omejili z nacionalno zakonodajo, so doslej propadli. Na območju Trentina-Južne Tirolske je helikoptersko smučanje sicer prepovedano, a kaj ko helikopterji na ledeniškem območju Marmolade spuščajo smučarje, ki so vzleteli v sosednji deželi Veneto. Da to nasprotuje določbam Alpske konvencije, ugotavlja tudi Stalni sekretariat v nedavno objavljenem poročilu o predpisih pogodbenic, ki urejajo uporabo motornih vozil in zračnih plovil na motorni pogon v

Alpah. Alpske države so se tudi s sprejetjem protokola o turizmu in prometu zavezale k čim večji omejitvi ali prepovedi helikopterskega smučanja.

Viri in nadaljne informacije: www.alpenverein.it/de/natur-umwelt (de), www.alpconv.org/NR/rdonlyres, www.thetop.it/index (it)

Ruševca pod stresom

Kaj se zgodi, ko se križajo poti človeka in živali? Iz tega vprašanja so izhajali švicarski raziskovalci, ko so fotografirali sledi, ki jih v snegu puščata človek in ruševca, in s pomočjo posnetkov iz zraka izračunali, kolikšna je verjetnost, da pri tem prihaja do motenj. Gre za prvi tovrstni model, s katerim je mogoče raziskovati vpliv zimskih športnikov zunaj utrjenih poti in prog na živali. Motnje na redkeje obiskanih območjih povzročajo pri živalih posebno stresne razmere: opazovanja ruševca v kantonu Valais so, denimo, pokazala, da imajo smučišča in tudi prosto smučanje močan vpliv na habitate živali. Dve tretjini življenjskega prostora strogo zaščitene vrste ptic v Valaisu sta ogroženi. Na podlagi rezultatov merjenj so raziskovalci za ruševca predlagali 31 lokacij, ki bodo obsegale po 40 hektarjev in v zimskem času služile kot posebna varstvena območja.

Primer obstoječih območij miru daje kampanja Spoštujmo svoje meje, ki poteka po Avstriji in Švici. Sicer pa so se pogodbenice Alpske konvencije v 11. členu Protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju varstva narave in urejanja krajine zavezale, da bodo spodbujale "ustanavljanje varovanih območij in območij miru, v katerih imajo prostoživeče živalske in rastlinske vrste prednost pred drugimi interesi" tako v letnem kot zimskem času.

Viri in nadaljne informacije: www.notre-planete.info/actualites/actu_2818 (fr), www.esajournals.org/doi/abs/10.1890/09-2167.1 (en), www.vogelwarte.ch (de), www.cipra.org/sl/alpskakonvencija

Stavite, da ...? Varčevanje z energijo je tako preprosta stvar!

če malce spremenimo svoje navade, že lahko varčujemo z energijo, je pokazal tretji francoski natečaj varčevanja z energijo s pomenljivim naslovom Energijska sosedstva. Več družin, ki živijo v francoskem delu Alp, se je med seboj povežalo in preizkusilo, kako je mogoče porabo energije zmanjšati za vsaj osem odstotkov: izklopili so naprave v stanju pripravljenosti, prostorov pa niso ogrevali na več kot 19 stopinj. Šest mesecev, kolikor je trajal natečaj, so bili udeleženci deležni tudi strokovne podpore. V povprečju so prihranili 17 odstotkov energije, to pa znaša okoli 270 evrov na gospodinjstvo. Prihranke so merili tako, da so račune za elektriko iz lanskega leta primerjali z letošnjimi računi. EconoCroc', zmagovalna skupina iz regije Isère, je svojo porabo zmanjšala celo za 41,2 odstotka. V regiji Rona-Alpe je 130 družin skupaj porabilo 400.000 kWh manj, to je okoli 70 ton CO₂. Kar 60 gospodinjstev, ki je sodelovalo na natečaju, je iz Chambéryja oz. okolice.

Viri in več informacij na: www.actu-environnement.com/ae/news (fr), www.familles-a-energie-positive.fr/ www.energyneighbourhoods.eu (en)

O tem in onem

Podeljena švicarska nagrada za vode 2011

Nagrada sta prejela fundacija Bolle di Magadino za projekt renaturacije območja izliva reke Ticino v jezero Maggiore, kanton Ticino pa za prizadevanja pri izvajanju renaturacij vodotokov. Pro Natura, Društvo za inženirsko biologijo, Združenje strokovnjakov za področje odpadnih voda in varstvo vodotokov ter Švicarsko vodnogospodarsko združenje so tako nagradili opravljeno delo predvsem na mokrišču, ki je pomembno za ptice selivke, in vodovarstveno politiko kantona. Nagrajenca se zavzemata za prepoved pridobivanja gramoza iz reke, uredila pa sta tudi nove habitate, kot so gramozni otočki in mirna območja na vodi. Švicarsko nagrado za vode so tokrat podelili šestič.

Viri in več informacij na: www.swv.ch/Aktuelles/Mitteilungen (de), www.pronatura.ch/content/index.php?lang=3 (fr), www.bolledimagadino.com/ (it)

Nov pogled na Alpe

Na več kot 3000 metrih n. v., pod vrhom gore Meije v francoskih Zahodnih Alpah, so se konec tedna srečali predstavniki Mountain Wilderness, CIPRE Francija in drugih organizacij ter sprožili razpravo o prihodnjem razvoju francoskih gora, s tem pa tudi družbe. Ob tej priložnosti so pripravili dokument Poziv za ohranitev gora, s katerim želijo prispevati k premagovanu prisiljene rasti, ki ne izvaja pritiska le na gorskih območjih. V prihodnjih mesecih bo tako potekala širša razprava o alternativnem razvoju in vizijah, cilj razprave pa je trajnostno oblikovanje prihodnosti. Za to že obstajajo politični instrumenti, pogodbe in dobra praksa, treba jih bo le še okrepiti.

Vir: CIPRA Francija

V Italiji prvi podmladek brkatega sera

Prvič po skoraj sto letih se je v prosti naravi v zahodnem delu italijanskih Alp, natančneje v dolini Aoste na območju Narodnega parka Gran Paradiso, vnovič izvalil brkati ser. Zadnjega sera so v Italiji ustrelili leta 1913. Projekt ponovne naselitve te velike in nenavadne ptice se je v Alpah začela v osemdesetih letih. Okoli sto orjaških mrhovinarjev se v Alpah pojavlja predvsem na zaščitenih območjih (Primorske Alpe-Mercantour, Engadin-Stilfserjoch/Passo dello Stelvio, Rauris v Visokih Turah, Visoka Savoja). Lani se je v naravi izleglo deset mladičev, od tega pet v Franciji, letos pa so na celotnem alpskem območju našli 17 gnezditvenih parov.

Vir in več informacij na: www.pngp.it/notizie (it), www.wild.uzh.ch (de)

Obrobje v središču

Kakšna je prihodost obrobni območij v Alpah? CIPRA si je zastavila omenjeno vprašanje in spisala pet zahtev. Prvič, obrobne regije morajo priti v središče političnega zanimanja. Drugič, potrebujemo denarni in storitveni pretok med obrobjem in centri. Obrobja nam med drugim nudijo vodo, obnovljive vire energije ter prostor za oddih, obenem pa so gospodarsko šibka. Tretjič, subvencije se ne smejo podarjati brez preveritve upoštevanja načel trajnostnega razvoja. Potrebujemo tudi trajnostno regionalno politiko, ki temelji na udeležbi. In nenazadnje je pomembno tudi, da procese krečenja rasti vzamemo kot priložnost ter jih spremljamo.

Dokument s petimi tezami "Obrobje v središču: prihodnost perifernih regij na območju Alp" najdete na: www.cipra.org/sl/alpmedia/stalisca/113/?set

Nagrada za Alpske bisere

World Travel and Tourism Council, največja platforma za turistična podjetja na svetu, je Alpskim biserom podelila eno od štirih nagrad Tourism for Tomorrow Award. Nagrada v kategoriji Destination Stewardship se podeljuje organizacijam ali

podjetjem, ki so izdelali obsežen trajnostni turistični koncept in vanj vključujejo različne deležnike. Alpski biseri/Alpine Perls, mreža 24 turističnih krajev v šestih alpskih državah, so dober zgled za oblikovanje podnebju prijazne počitniške ponudbe. Člani mreže omogočajo okolju prijazen prihod in odhod turistov ter ponujajo svojim gostom različne možnosti za trajnostno vedenje v kraju: ti lahko uporabljajo javna prevozna sredstva, električne avtomobile in kolesa ali pa celo kočije s konjsko vprego.

Viri in več informacij na: www.tourismfortomorrow.com (en), www.alpine-pearls.com/en/home/news/single/id (en)

Prireditve

Konferenca/kongres: **THE "PRICE" OF LANDSCAPE? Who cares about landscape in the Alps?**. 24.6.2011. Bolzano/I. Jezik: de, en, it. Organizira: Ständiges Sekretariat der Alpenkonvention, Goldenes Dachl, 1. Stock, Innsbruck/A.

Informacije: www.alpconv.org/NR/rdonlyres/3A17645A-CA53-46D7-8ABE-36807D969B2E/0/CONFERENCE_LANDSCAPE_EN.pdf.

Konferenca/kongres: **Medkulturni dialog za obnovljivo energijo in surovine, ekološko kmetovanje in zdravo hrano**. 7.7.2011 – 8.7.2011. Ljubljana/SI. Jezik: sl. Organizira: Zveza društev za biomaso Slovenije/SI.

Informacije: www.slobiom-zveza.si/.

Razstava: **Alt.+1000 Festival de Photographie de Montagne**. 17.7.2011 – 19.9.2011. Rossinière/CH. Jezik: en, fr. Organizira: Alt. + 1000 Festival de photographie de montagne, Rossinière/CH.

Informacije: www.plus1000.ch/welcome-2/.

Nadaljnje izobra: **Green.Building.Solutions. Vienna Summer University 2011**. 24.7.2011 – 14.8.2011. Wien/A. Jezik: en. Organizira: INEX - International Network for Educational Exchange, Wien/A.

Informacije: www.inex.org/study-abroad/green-building-solutions-vienna/.

Delavnica/seminar: **V International Seminar on Mountain Tourism**. 6.10.2011 – 9.10.2011. Pieniny Mountains/PL. Jezik: en. Organizira: Naturfreunde Internationale, Wien/A.

Informacije: www.eco-tours.pl/.

Saj ni res, pa je!

... Že 58 let se ljudje mukoma plazijo na 8848 metrov nad morjem, s nečloveškimi naporji so tja znosili kar 50 ton smeti ali za to drago plačali šerpe ali pogosto tudi z lastnim življenjem. Zdaj pa se je pojavilo nekaj osveščenih okoljevarstvenikov, raziskovalcev in planincev in zbralo enostavno vse, kar dokazuje, da so nekateri resnično stali na vrhu najvišje gore na svetu! Zagotovo so ti še vedno imeli dovolj energije, da bi nazaj v dolino odnesli vse steklenice s kisikom, šotore in fekalije, a kako bi potem zanamci izvedeli, da so uspeli prilesti na streho sveta? Še dobro, da so udeleženci projekta Everest Clean Up na obletnico prvega vzpona prinesli v dolino borih osem ton smeti. Dokaznega materiala, ki priča o teh junaških dejanjih, je torej tam zgoraj še vedno v zadostnih količinah ...

Vir: www.savingmouteverest.org (de)

Slikovni material: © Hannes Hell; CIPRA Slovenia; michael berger / pixelio.de